

Epidemiologické riziká z detských pieskovísk

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v
Košiciach

MUDr. Strmenská Katarína, MPH

MUDr. Kováčiková Eva

MUDr. Dietzová Zuzana

Detské pieskovisko

***prvé „pracovisko“ dieťaťa,
dievčence pečú chutné bábovičky,
chlapci stavajú hrady,
piesok je pre hru úžasný.....
skutočne?***

Pieskoviská

- *zaradené pod telovýchovné zariadenia (§15, zák. NR SR č. 126 /2006 Z.z. o verejnom zdravotníctve...)*
- *podrobnejšie požiadavky na prevádzku pieskovísk (§6 NV SR č. 313 / 2006 o podrobnostiach a požiadavkách na telových. zariad. a o náležitostiach PP)*
- *prevádzkovateľ pieskoviska je povinný :*
  - *dodržiavať požiadavky na úpravu pieskoviska*
  - *zabezpečiť dodržiavanie najvyššieho prípustného množstva vybraných indikátorov mikrobiálneho a parazitárneho znečistenia piesku v pieskoviskách*
- *zákon ani NV **nerozlišuje** detské pieskoviská od pieskovísk iných v telovýchovných zariadeniach obvyklých (doskočišťa a pod.) CHYBA !!!!*

Zdravotné riziká

ktoré mali byť cieľom riešenia v „ zákone „ i v „NV „

- *Detské pieskoviská*

- *umiestnené vo vonkajšom voľnom prostredí (sídliská, detské zariadenia)*
- *ochrana pred znečistením*
  - *iluzórna*

- *- určené pre najnižšiu vekovú kategóriu detí bez základných hygienických návykov, s nevyvinutým imunitným systémom,*
  - *hra - ruky, ústa*

- *Iné pieskoviská*

- *umiestnené v uzavretých telovýchovných areáloch*
- *ochrana pred znečistením*
  - *možná*

- *- určené pre mládež, dospelých*
  - *športový výkon*

Zdravotné riziká detských pieskovísk

- **mechanické znečistenie** - poranenia, infekcie
sklo, ostré predmety, ihly, komunálny odpad...
- **chemické znečistenie** - otravy
herbicide, pesticidy, DDD prípravky...
- **mikrobiálne a parazitárne znečistenie** -
- epid. riziko - infekčné ochorenia
patogénne a podmienené patogénne
viry, baktérie, plesne, parazity....

Zdroje mikrobiálneho znečistenia

- **chorý človek - dieťa, nosič**
  - veľmi široká škála mikroorganizmov - E. coli, iné hlavne podmienené patog. enterobakterie, enteroviry, entamoebly,
  - ľudské parazity - škrkavka detská (*Ascaris lumbric.*), tenkohlavec ľudský (*Trichuris trichura*), giardia (*Lamblia*),....
- **choré zviera , nosič**
  - hydina, psy, mačky, vtáky.....
  - široká škála mikroorganizmov spôsobujúcich antropozoonózy (viac ako 200), napr. ornitóza (chlamídie) enteritídy (*campylobacter*, *salmonely*), listérióza...
  - psia alebo mačacia škrkavka (*Toxocara canis, cati*)

Vybrané druhy zoonóz voľne žijúceho vtáctva v Košiciach

Celkový počet vyšetrených jedincov 304

Druhy zoonóz	Spôsob vyšetrenia	Pozitívne	%
Ornitóza - chlamýdie	Sérologicky	135	44,4
Salmonelóza	Kultivačne	7	2,3
Listerióza	Kultivačne	8	2,7
Aviárna tuberkulóza	Pitevný nález	13	4,3
Borelióza	Sérologicky	13	4,3

Zdroj : Štátny zdravotný ústav Košice - mesto, rok 1998

Detské pieskoviská

situácia v SR

- najlepší stav je na detských pieskoviskách v predškolských zariadeniach
- asi 20% sídliskových ihrísk sa nevyužíva vôbec - zlý technický stav, prestarlá sídlisková populácia
- asi v cca 60% je zisťovaný zdravotne nevyhovujúci piesok (mikrobiologické limity - NV SR č. 313/2006 Z.z.)
- z toho asi v 30% sú zisťované zárodočné štádiá parazitov , najčastejšie *Toxocara canis*, *cati*
- prevádzka- náročná, vykonáva sa ojedinele
- piesok sa vymieňa zriedkavo, prakticky vôbec
- zrušiť ihrisko - komplikovaná byrokratická záležitosť

Výsledky vyšetrení piesku z verejných detských pieskovísk v Košiciach v máji 2006

pieskovisko	ukazovateľ				
	Koliformné baktérie	Fekálne koliformné baktérie	Enterokoky - fekálne streptokoky	Salmonella sp.	Vajíčka helmintov
ul. Ľudmanská	10	0	40	negat	negat.
ul. Belehradská	0	0	20	negat	negat.
ul. Sofijská	0	0	0	negat	negat.
ul. Varšavská	0	0	0	negat	negat.
ul. L. Novomeského	40	40	0	negat	negat.
ul. Kuzmanyho	7300	7300	0	negat	negat.
ul. Branisková	0	0	20	negat	negat.
ul. Jantárová	10	10	10	negat	negat.
ul. Šoltésovej	60	0	0	negat	negat.
ul. SNP	0	0	0	negat	negat
ul. Bernoláková	90	90	1660	negat	negat
ul. Humenská	80	80	240	negat	negat
ul. Charkovská	750	110	80	negat	negat
ul. Krosnianska	20	0	110	negat	negat
ul. Ovrúčská	590	60	20	negat	negat
Limit	10 KTJ / 1g			0/ 50g	0/15g

Preventívne opatrenia

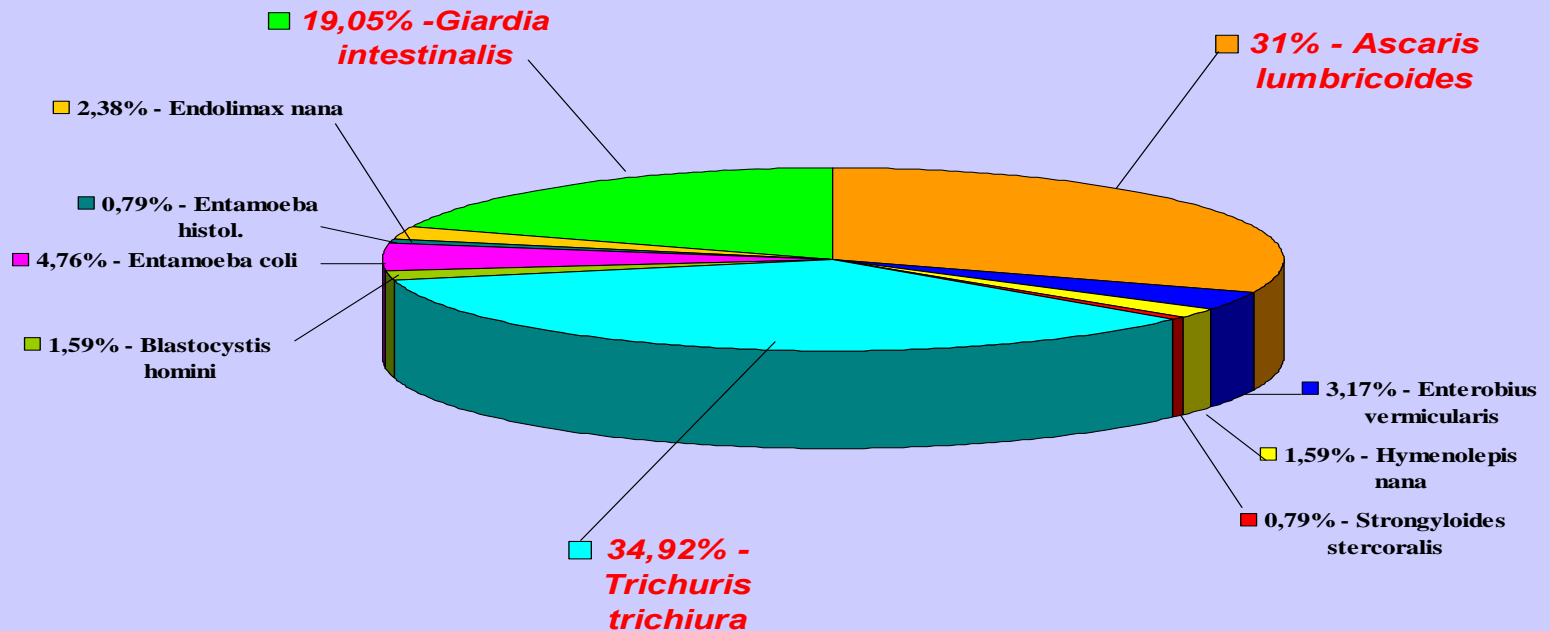
- *chov domácich zvierat*
(evidencia, odčervovanie, vyhradené miesta na venčenie, zneškodňovanie exkrementov, odchyt túlavých zvierat...)
- *prevádzka pieskovísk*
(umiestnenie, stavebné riešenie, zdravotne nezávadné materiály, prevádzka - min.1x ročne výmena piesku, polievanie pitnou vodou, prekopávanie, prehrabávanie min.1x za 2 týždne - NV SR č.313 /2006, zákaz venčenia psov, ohradenie)
- *zdravotná výchova obyvateľstva*
(rodičov, zásady osobnej hygieny detí a hygienických návykov, chovateľov psov, prevádzkovateľov)

Sankčné opatrenia

- za nedodržiavanie technologických postupov pri čistení a prevádzkovaní pieskoviska
- za laboratórne zistenú mikrobiologickú závadnosť piesku

- zákaz prevádzky
- finančná sankcia

Výskyt črevných parazitov u detí predškolského veku v okresoch Košice mesto, okolie v roku 2003

počet vyšetrených detí 500, počet pozitívnych nálezov 126 (25,2%)

Ďakujem za pozornosť

